

Integritás Hatóság

1115 Budapest
Bartók Béla út 105-113.

Tisztelt Elnök Úr!

A **K-Monitor Közhasznú Egyesület** Szervezetként jelentkezik a Hatóság által meghirdetett pályázatra a Korrupcióellenes Munkacsoportban való közreműködésre. A Szervezet a K-Monitor Közhasznú Egyesület jogi ügyekért felelős munkatársát, **dr. Vincze Orsolya Júliát** javasolja természetes személyként a Munkacsoportba.

A K-Monitor Közhasznú Egyesület egy 2007-ben alapított korrupcióellenes szervezet, civil érdekérvényesítés mellett, kutatással, technológiai fejlesztéssel, társadalmi bevonással és stratégiai pereskedéssel foglalkozik (lásd bővebben a Szervezet tevékenységeinek leírását a Kiválasztási adatlaphoz csatoltan).

Jelen pályázat benyújtását a Szervezet részéről hosszas mérlegelés előzte meg. Helytelennek tartjuk, hogy a kormány intenzív korrupcióellenes jogalkotást követően hoz létre munkacsoportot, és nem azt megelőzően, különösen, hogy semmilyen társadalmi egyeztetést nem folytatott az utóbbi hónapok intézkedéseinek megtervezése során. A munkacsoport korlátozott hatásköre¹ miatt kételyeink vannak a testület tevékenységének eredményességével kapcsolatban, különösen, mivel a kormány részéről semmilyen őszinte szándékot nem láttunk az elmúlt hónapok antikorrupciós intézkedései mögött. Sőt, több esetben az unió által számon kért vállalások gyengítése, kiüresítése volt megfigyelhető.

A K-Monitor 2012-ben részt vett a kormány korábbi korrupcióellenes munkacsoportjában, amelyet más, a témában releváns munkát végző szervezetekkel együtt elhagyott, miután a kormány sorozatosan olyan intézkedéseket hajtott végre, amelyek a korrupció elleni fellépést nehezítették,² illetve utat nyitottak a közpénzek és a közvagyon partikuláris politikai érdek mentén történő újraelosztásának és a politikai klientúraépítésnek. Az ezt követő években ez a folyamat tovább fokozódott, az ország percepciók mérések alapján az EU egyik legkorrumpáltabb tagállamává vált, a magyarországi korrupció az uniós költségvetésre pedig akkora korrupciós veszélyt jelent, hogy az EU külön mechanizmust teremtett arra az esetre, ha egy tagállamában a uniós pénzügyi érdekei veszélybe kerülnek. Jelen munkacsoport létrehozása ennek a mechanizmusnak az eredménye, csakúgy mint az a tizenhét kormányzati intézkedés, amelyet a feltételelési eljárás leállítása érdekében foganatosít jelenleg a kormány - álláspontunk szerint alacsony elkötelezettséggel, számos jelentős korrupciós és jogállami problémával nem foglalkozva. **A K-Monitor álláspontja szerint az említett tizenhét intézkedés, és azok implementálása továbbra sem garantálja az uniós és a hazai költségvetés forrásainak az átlátható elköltését, és az ezeket érintő korrupció elleni fellépés hatékonyságát.**³

Tekintettel arra, hogy az elmúlt tíz évben folyamatos kormányzati nyomás nehezedett a korrupció elleni tevékenységet végző (és más) civil szervezetekre, és kormánytagok, illetve a kormányhoz közel álló szereplők igyekeztek szakmai munkánkat a nemzeti és nemzetközi szinten hitelteleníteni, különös mérlegelést igénylő kérdés, hogy részvételünk a munkacsoportban vajon nem pusztán a kormány korrupció ellen folytatott látszattevékenységét legitimálná. Azért döntöttünk mégis a munkacsoportba való jelentkezés mellett, mert lehetőségnek tartjuk, hogy az Európai Unió

---

¹ A munkacsoport jelentéseit az Integritási Hatóság például deklaráltan nem köteles figyelembe venni, az *európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény* nem rendelkezik a munkacsoport tagjai közötti együttműködés formáiról a testületi ülések között, és nem világos, hogy a munkacsoport tagjai hozzáférhetnek-e korrupcióellenes helyzet elemzéséhez, értékeléséhez szükséges kritikus fontosságú információkhoz.

² Ilyen volt például az információs szabadságról szóló törvény 2013-as módosítása, amely bevezette a visszaélésszerű adatigénylés fogalmát.

³ Conditionality mechanism: NGO assessment of remedial measures at <https://k-monitor.hu/article/20221118-conditionality-mechanism-ngo-assessment-of-remedial-measures>.

teremtette nyomás és az uniós források elmaradásának kockázata a korábbiaknál nagyobb kényszert teremt a kormány számára, hogy olyan intézkedéseket fogantossítson, amelyek:

1) esélyt jelentenek a bíróságok függetlenségének megőrzésére, illetve helyreállítására,
2) hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a közpénzek ellenőrzéséért és a bűnüldözésért felelős állami intézmények nagyobb önállósággal, jobb eredményességgel és a nyilvánosság erejét a korábbinál jobban kihasználva lássák el a feladatukat,
3) lehetőséget teremthetnek arra, hogy a közpénzek nyomonkövetését végző nem állami szereplők (kutatók, civil szervezetek, sajtó) jobb feltételek mellett, megfelelő adatok és információ birtokában tudják elemző, felderítő, oknyomozó és tájékoztató tevékenységüket végezni, adott esetben jogi eszközökkel (közérdekű pereskedés, pótmagánvád) fellépni az általuk tapasztalt vagy felderített korrupció ellen. Reménykedünk továbbá abban, hogy a feltételelési mechanizmus, a helyreállítási alaphoz kötődő mérföldkövek és egyéb, a fejlesztési programok elfogadásához, a források folyósításához kötődő rendszeres monitoring képes kikényszeríteni az említett intézkedések megvalósítását és tartós alkalmazását. A magyarországi korrupció elleni fellépést érintő jogalkotást több mint tíz éve követő, arról beszámoló szervezetként fontosnak tartjuk, hogy javaslatainkkal, észrevételeinkkel éljünk az uniós eljárás teremtette lehetőséggel, az intézkedések esetleges kudarcra ne a K-Monitor részvételének hiányán múljon. Célunk, hogy a munkacsoport tagjaiként a területen aktív más, a közhatalmat gyakorlóktól és gazdasági érdekcsoportoktól független szervezetekkel szoros együttműködve képviseljük a magyar civil szféra és sajtó szempontjait a közpénzek ellenőrzését elősegítő jogszabályok és eljárások megteremtése érdekében. Továbbá célunk az is, hogy az elkövetkező időszakban folytatódó jogalkotásáról, jogalkalmazásról és intézményi változásáról visszajelzést adjunk a kormányzati szervek, a szélesebb közvélemény és az uniós intézmények képviselői számára.

A munkacsoport keretében kiemelt jelentőséget tulajdonítunk annak, és az eredményes munka feltételének tartjuk, hogy

1. A munkacsoportban biztosított legyen a területen releváns munkát végző, független szakmai elképzelésekkel rendelkező nem kormányzati szereplők részvétele (elsősorban a Transparency International), és a munkacsoportban tagsággal nem bíró szakemberek és szakmai közösségek véleményének figyelembe vétele. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a nem-kormányzati tagok között ne jelenjenek meg olyan szervezetek, amelyek nem nyújtanak érdemi szakmai teljesítményt, vagy amelyek kormányzattól való függetlensége megkérdőjelezhető, többségében állami finanszírozású, vagy finanszírozása nem átlátható.
2. A munkacsoport ne helyettesítse a korrupcióellenes jogszabályok és intézkedések meghozatalához szükséges széleskörű társadalmi egyeztetést.
3. Hozzáférjünk olyan információkhoz, adatokhoz, statisztikákhoz, amelyek nélkül elképzelhetetlen a korrupciós problémák elemzése, megvitatása (a GRECO ötödik körös jelentése a mai napig nem nyilvános).
4. Napirendre kerüljön a korrupcióellenes küzdelem szempontjából alapvető fontosságú témák megvitatása és ezzel kapcsolatos újszerű és ambiciózus javaslatok megfogalmazása az alábbi területeken:
  - a közérdekű bejelentők védelme;
  - a politika-finanszírozás átláthatósága és szabályozása;
  - vagyonynyilatkozati rendszer reformja és vagyonosodási vizsgálatok kiterjesztése;
  - az összeférhetlenségi szabályok és a forgóajtó-jelenség megfelelő szabályozása;
  - a lobbitevékenység, a stratégiai együttműködések, a kiemelt kormányzati beruházások szabályozása;
  - az állami adatbázisok átláthatóságának és hozzáférhetőségének javítása (pl. cégszűrtételek, végző tulajdonosok nyilvántartása, közbeszerzési adatok, EU-s és állami támogatási adatai, költségvetési adatok, közfeladatot ellátó szervek szerződési adatai, telekkönyvek adatai);
  - a közérdekű adatokhoz való széleskörű hozzáférés és a proaktív információszabadság megerősítése;
  - a közbeszerzési rendszer reformja, a beszerzési kultúra javítása és a verseny erősítése;
  - az állami felügyeleti intézmények függetlenségének megteremtése, és ezek felkészültségének és hatékonyságának javítása;
  - a magas szintű korrupció üldözésének és szankcionálásának eredményessé tétele;
  - az Európai Ügyészséghez való csatlakozás;

- az igazságszolgáltatás függetlenségének biztosítása;
  - a korrupció áldozatává esett közvagyon visszaszerzéséhez szükséges feltételek megteremtése;
  - az uniós források költségét lebonyolító és felügyelő intézmény- és szabályrendszer megújítása, és az állami pályázati eljárások integritásának javítása;
  - a döntéshozatalban való társadalmi részvétel megteremtése (különösen a nők és a döntéshozatalban alulreprezentált társadalmi csoportok számára);
  - a közigazgatásban dolgozók integritás szemléletének erősítése és az intézményi integritási rendszerek elterjesztése;
  - az automatikus döntéshozatal kiterjesztése (pl. ügyészségi, bírósági ügyallokáció);
  - az antikorrupciós intézkedések eredményességének és hatékonyságának mérését lehetővé tevő mechanizmusok kidolgozása;
  - a korrupció által különösen sújtott területekre (építőipar, informatika, egészségügy, állami vagyonkezelés, földpályázatok, koncessziók, sporttámogatás) vonatkozó speciális intézkedések megtervezése.
5. Érdemben sor kerüljön a kormányzati antikorrupciós intézkedések nyomonkövetésére, a feltételelenségi mechanizmus keretében az EU felé vállalt intézkedések monitorozására, korrupciós kockázatot jelentő folyamatok, jogszabályok beazonosítására, illetve ezekről őszinte és kritikus jelentések publikálása.
  6. Emellett kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a 2023 júniusáig megalkotandó új Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia megalkotásában és utánkövetésében is érdemben közre tudjanak működni a nem-kormányzati szereplők.⁴
  7. Kövessék a munkacsoport javaslatait érdemi kormányzati lépések a munkacsoport megalakítását követő félévben.
  8. Intenzív, közérthető kommunikációval segítse, hogy a közvélemény számára hitelesen megismerhető és támogatható legyen mindez.

A K-Monitor jelöltje a K-Monitor szakmai támogatásával a munkacsoportban részt kíván venni a munkacsoport munka- és napirendjének megalkotásában, szükséges kormányzati intézkedések megtételére vonatkozó javaslatok megfogalmazásában és kidolgozásában (a felsorolt területeken és azon túl), ezen javaslatok megvalósításának számonkérésében, és már meglévő korrupcióellenes intézkedések nyomonkövetésében. Fontosnak tartjuk a kormányzati szereplőkkel való párbeszéd megteremtését, továbbá feladatunknak tartjuk azt is, hogy munkánkba becsatornázzuk az egyes részterületeken aktív szakmai műhelyek, szervezetek véleményét, álláspontját is.

Budapest, 2022. november 24.

Léderer Gábor Sándor, ügyvezető alelnök

---

⁴ Ugyanakkor itt fontos leszögezni, hogy miközben a Bizottság COM(2022) 485 javaslata szerint a Kormány kötelezettséget vállalt arra, hogy a “Korrupcióellenes Munkacsoport részt fog venni a korrupcióellenes nemzeti stratégia és az intézkedési terv kidolgozásában, valamint azok végrehajtásának nyomon követésében”, ez explicit módon nem jelenik meg az *európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. Törvényben* a Munkacsoport feladatai között.